

5538

ACC. N:R. _____

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lennart Larsson
Härad: Östra Göinge Adress: Knutsögaran, Alshult
Socken: Loshult Berättat av: Fridolf Johansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1891 i Loshult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Snusdosetillverkning.

Skriv endast på denna sida!

6 sid.
(2 foton)

5538

I en stuga i Tomalesse har
47-åriga herr Fridolf Johansson in-
rett en Kammare till verkstad åt sig.
Han tillverkar där smidosor av mässing
och nysilvar. Hans fader har före honom
sysslat med samma fabrikation, Särjämte
även med gelbjäter. Souen har emeller-
tid helt specialiserat sig på att göra
smidosor, en artikel som väl ännu
en tid framåt kan räknas på avsätt-
ning uti på landsbygden.

Förordningen ombesörjes inte av
herr Johansson själv, utan den är över-
lämnad åt grossisten. Tillverkningshastig-
heten är ungefär ett dusin om dagen
för de dosor, som göras av mässing. Dessa
äro dock ej färdiga att gå ut i mark-

Skriv endast på denna sida!

1
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

vadon i och med det att de lämna
herr Johanssons verkstad. De skola
känsligen ävens förnicklas, och detta
om besörjes av grossisterna. - Nysilver-
dosorna, som erfordra en mera om-
ständlig ytbehandling, tager längre tid i
anspråk, och tillverkningen av sådana
kommer bara upå till ett halvt dussin
per dag.

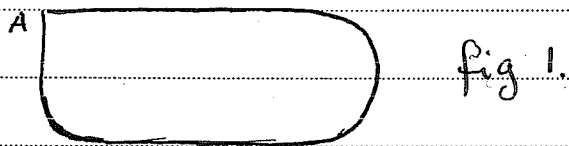
Herr Johansson lämnar några inblickar
i fabrikationen.

Materialet är mässings - respektive
nysilverplåt, vilka för när-
varande betinga ett pris av kr. 1:75
och kr. 4:- per kg. Ur plåtarna
utklippas de stycken som i sinne
tid skola bildas vardera en halv dosa

-3-
5538

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

och som ha nedanstående form.

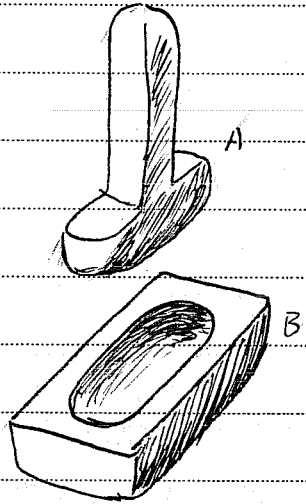
Till att börja med förtegnas plåt-
styckena på ena sidan, den blivande
insidan, vilket sker med hjälp av
l²skolo och utgnidning av tennet
med en lapp bomullstricka. Därvid
hålls plåten i hörnet vid A,
vilket hörn efter förtegningen om-
das såsom de övriga.

Därefter formas plåten i en
press, som herr Johansson själv gjut-
tit av mässing. Den består av
två delar och har nedanstående
se utseende (fig. 2).

24 -
5538

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Plåtskivan placeras
mellan A och B, med
en björkklubba slår
den rundade delen av
A ned i fördjupningen
i B, och plåten er-
håller därigenom sin
kugliga form.

Med en fil avjäm-
nas därefter kanten på 2 stycken
halvor så att de få plana ytor,
därefter halvorna sammansätts så
att de bilda en sluten dosa med
densående figur.

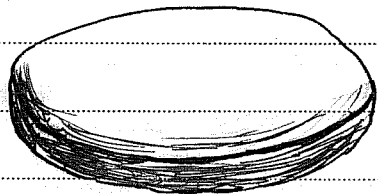

fig. 3.

- 5 -
5538

I detta stadium blir nu dosan ytt-
behandlad, mässingsdosorna tillfilade och
ny silverdosorna polerade med smärgel-
duk och med polerstål av nedan-
stående utseende:

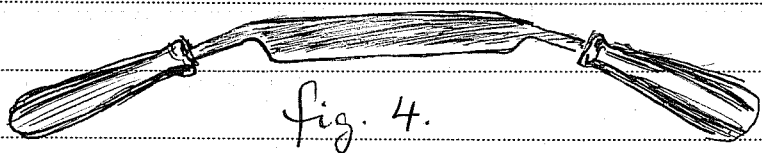

fig. 4.

Stålet är rundat i underkanten
och grindning därmed ger en oaxaktig glans.

Härefter utsågas locket. Detta
sker i svarstolen, och eftersom här
fordras precisionsarbete fastsättes
dosan i den ställning som är mar-
kerad med X på nedanstående foto-
grafi.

Då locket är lossaget, fastlöses

5538

gångjärn, karm och knäpp av
samma material som dosan.

På ny silverdosorna utfördes även
en enkel rickrackgravering på
översidan, medelst 2 gravrätal av nedan
stående utseende, varefter dosorna
äro färdiga att gå till uppköparen.

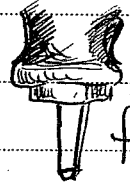
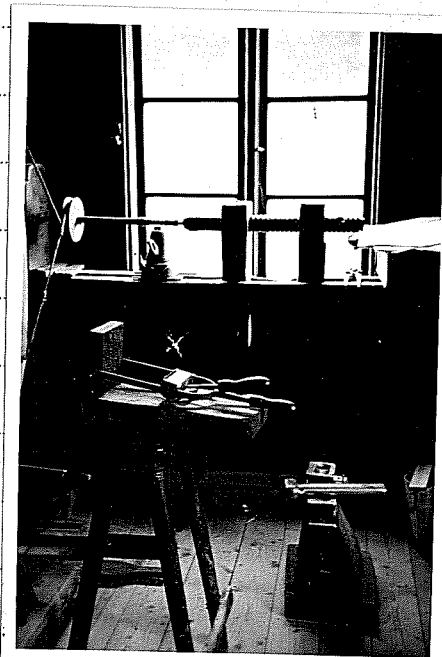

fig. 5.

Interiörer från verkstaden.

a sida!